

Aan: de colleges van B&W van de gemeenten in Zuid-Holland-Zuid

12 november 2019

Geachte College, beste collega's,

Met deze brief informeren we u graag over de start van het Aanjaagteam Omdenken jeugdhulp in onze regio. We willen u graag helpen om de acties in de notitie 'Grip op jeugdhulp' uit te voeren. Die notitie is in onze regio opgesteld omdat het nodig is de jeugdzorg sneller inhoudelijke te transformeren, zoals de gemeenten in onze regio voor ogen stond bij de decentralisatie in 2015. Die noodzaak voelen we zowel inhoudelijk als financieel: dat de kosten voor jeugdzorg in onze regio fors hoger zijn dan het beschikbare budget maakt zichtbaar dat de transformatie versneld moet worden. Om u goed te kunnen helpen, hebben we in deze brief ook een vraag aan u, waarover we graag in gesprek gaan.

Aanleiding en achtergrond

De samenwerkende gemeenten, de Serviceorganisatie Jeugd en de stichting Jeugdteams hebben zich op hoofdlijnen gecommitteerd aan de maatregelen zoals omschreven in de notitie 'Grip op jeugdhulp' (de zgn. "omdenknotitie"). Het doel in de notitie is tweeledig. De regio wil een extra impuls geven aan de transformatie door meer en gericht in te zetten op preventie, positieve gezondheid, kracht van het gezin en de sociale opvoedomgeving. Daarnaast heeft de regio zich ten doel gesteld om de regionale kosten jeugdhulp terug te brengen naar € 100 miljoen in 2023 (excl. inflatiecorrectie). Om dat te bereiken zijn lokale regie en uitvoering van groot belang. De notitie bevat daarom maatregelen op zowel lokaal als regionaal niveau en dat vraagt om samenwerking tussen gemeenten, hun serviceorganisatie en de stichting Jeugdteams Zuid-Holland-Zuid.

Om deze beweging kracht bij te zetten, is het Aanjaagteam Omdenken Jeugdhulp in het leven geroepen, samengesteld uit bestuurders en ambtenaren uit verschillende disciplines binnen onze regio. Het Aanjaagteam heeft de ambitie om de transformatie Jeugd op regionaal en lokaal niveau te stimuleren en faciliteren, door in te zetten op het behouden en versterken van onze samenwerking en het gezamenlijk leren. Het is nadrukkelijk niet onze bedoeling een 'extra laag' te vormen of verantwoordelijkheden over te nemen. Wij zien onze toegevoegde waarde in het aanbrenge van overzicht en op een gestructureerde wijze toewerken naar besluiten en actie; we ontsluiten en delen kennis en ervaring van binnen en buiten de regio; we sluiten slim aan bij lopende initiatieven; en we verbinden lokale en regionale inspanningen.

Kamerbrief 7 november: aanmoediging

Op 7 november stuurden de ministers De Jonge en Dekker een brief aan de Tweede Kamer over een 'betere organisatie van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering'. De brief heeft veel aandacht getrokken. Een eerste analyse van de brief maakt duidelijk dat de manier waarop we in Zuid-Holland-Zuid de samenwerking hebben ingericht, voldoet aan de in de brief geschetste denkrichting. We beschouwen de brief dus in belangrijke mate als een aanmoediging op de ingeslagen weg door te gaan. Het is teleurstellend om te zien dat het Rijk de zaken waar ze zelf echt van betekenis kan zijn – de inrichting van de jeugdbeschermingsketen, het afbakenen van de jeugdhulpplicht en het beschikbaar stellen van voldoende budget – keuzes nog voor zich uitschuift. De departementen werken de lijn in de Kamerbrief uit. Het is van belang samen de consequenties van de landelijke ontwikkelingen bestuurlijk goed te volgen en te doorleven. Het AB krijgt hiervoor begin 2020 een procesvoorstel.

Vanuit een scherpe analyse werken aan wat er echt toe doet

Inmiddels heeft Marcel Benard, de programmamanager die het Aanjaagteam ondersteunt, zijn kennismakingsronde langs de portefeuillehouders bijna afgerond. Uit de gesprekken komt een gedeelde behoefte naar voren om besluiten en maatregelen weloverwogen te kunnen doorvoeren. Dit

vraagt om een goed overzicht van maatregelen en hun samenhang. De vraag aan het Aanjaagteam is dit overzicht en deze samenhang te bevorderen en te bewaken. Het Aanjaagteam werkt hiertoe aan een programmaplan dat ter besluitvorming wordt aangeboden aan het AB van 14 december. Het programmaplan brengt in ieder geval in beeld welke stappen er regionaal worden gezet. Na besluitvorming in het AB, zal het aanjaagteam het programmaplan aan uw college toesturen, zodat u ook de raad kunt informeren.

Voor een onderdeel van het programmaplan vragen we alvast uw aandacht. We willen graag met elkaar werken aan wat er echt toe doet. Daarom worden voor 1 december in alle gemeenten analysegesprekken gevoerd tussen gemeente, SOJ en SJT. Daarin krijgt u op basis van het sinds kort beschikbare dashboard inzicht in de actuele ontwikkelingen in de vraag naar jeugdzorg en de daarmee verband houdende kosten. Mogelijk heeft in uw gemeente al een eerste gesprek plaatsgevonden en heeft uw portefeuillehouder daaraan deelgenomen.

Het aanjaagteam ziet in de oogst van deze gesprekken belangrijke aanknopingspunten om in 2020 gericht aan de slag te gaan met de zaken die er echt toe doen. Op basis van de uitkomsten uit de analyse willen we gericht aan de slag.

Om dit op een goede manier vorm te geven, willen we u vragen om uiterlijk 15 januari 2020 ons een korte notitie te sturen met uw antwoord op onderstaande vragen:

1. Welke conclusies trekt u uit de lokale analyse over de ontwikkeling van de transformatie en de kosten jeugdhulp in uw gemeente?
2. Welke top-3 thema's levert de analyse op waaraan u prioriteit wilt geven in de aanpak;
3. Welke verdiepende vragen heeft u nog bij de beschikbare informatie?
4. Welke bijzondere aspecten in uw lokale aanpak werken goed en zou u als *best practice* aan andere gemeenten aanraden?
5. Welke hulpvragen heeft u bij het aanpakken van de transformatie?
6. Welke prioriteit geeft u aan de maatregelen die in de notitie 'Grip op jeugdhulp' worden beschreven als maatregelen op lokaal niveau? Deze maatregelen zijn hierna kort samengevat.

Toelichting lokale maatregelen 'Grip op jeugdhulp'

'Grip op jeugdhulp' bevat naast een aantal maatregelen gericht op het regionale systeem ook een groot aantal maatregelen die lokaal kunnen worden ingezet om in uw gemeente vorm te geven aan de transformatie.

POH Jeugd	Afspraken maken met huisartsen over inzet POH
Verbinding onderwijs-lokaal team	Een structurele en methodische aanpak in de samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs creëren, vroegtijdig signaleren en aansluiting op elkaar. (VO: bovenlokaal)
Afbouw aantal uithuisplaatsingen	Om het aantal uithuisgeplaatste jongeren te verminderen organiseert de gemeente (eventueel gedelegeerd naar de Stichting Jeugdteams) op casusniveau het gesprek met alle betrokkenen om alternatieven te realiseren voor de uithuisplaatsing.
Integraal budget multiprobleem gezinnen	De gemeente selecteert de meest complexe gezinnen en kijkt hoe met alle betrokkenen gekomen wordt tot een integrale oplossing, los van budgetten. Door als gemeente een integraal budget beschikbaar te stellen, samengesteld vanuit 5% van het budget van ieder betrokken domein vormt de financiering niet langer een probleem.
Budget + uitvoering ambulante hulp lokaal	Een deel van de lichte tot zware ambulante hulp kan net als de kortdurende ambulante hulp door de jeugdprofessional zonder beschikking verstrekt worden. Het voordeel hiervan is dat de jeugdprofessional geen beschikking hoeft te maken en de ambulante hulp laagdrempelig geboden kan worden.
Voorliggend Veld	Goed inrichten van het voorliggend veld passend bij hulpvragen.
Sociale kaart beschikkingsvrije hulp en begeleiding	Per gemeente een duidelijke en toegankelijke sociale kaart met de beschikkingsvrije hulp en begeleiding die beschikbaar is. Om de verwijzing vanuit de (wijk)teams/jeugdprofessionals naar de preventieve jeugdhulp vaker te realiseren is een verbindingsofficier of sociaal makelaar een oplossing.
Samenwerking met JB-keten	Pilot 'gebiedsgericht samenwerken aan veiligheid' uitrollen.

Vervolg

U kunt de notitie toesturen aan de programmamanager die het aanjaagteam ondersteunt:
marcelbenard@lysiasadvies.nl.

Het aanjaagteam vergelijkt de uitkomsten van de verschillende gemeenten met elkaar en kijkt vervolgens welke mogelijkheden er bestaan om de transformatie te versnellen. Hoe dat het beste kan, hangt af van wat we terug krijgen: we kunnen wellicht hulpvragen aan best practices koppelen, thema's identificeren waarop we de krachten moeten bundelen, gericht expertise van buiten aantrekken, of nog iets anders creatiefs.

In januari maken we graag een afspraak tussen uw portefeuillehouder jeugd en een delegatie van het aanjaagteam om uw reactie te bespreken. Om een goede verdiepingsslag te kunnen maken, trekken we voor elk gesprek twee uur uit. Het is welkom en wenselijk als de betrokken beleidsmedewerker(s) uit uw gemeente ook deelnemen aan het gesprek. Wij nemen hiervoor contact op met uw bestuurssecretariaat.

Mocht u naar aanleiding van deze uitnodiging vragen hebben, kunt u contact opnemen met de programmamanager.

We kijken uit naar een versnelling van de transformatie!

Vriendelijke groeten,

Aanjaagteam Omdenken Jeugdhulp Zuid-Holland Zuid

Dorien Zandvliet, voorzitter
An Theunissen, directeur Stichting Jeugdteams Zuid-Holland Zuid
Femmy Jonker, gemeentesecretaris Molenlanden
Jos Buijserd, concerncontroller Hoeksche Waard
Stefan Oosterhof, beleidsadviseur Jeugd Dordrecht
Peter Kadee, directeur Service Organisatie Jeugd
Piet Vat, wethouder Sliedrecht
Ronald de Meij, wethouder Zwijndrecht
Marcel Benard, programmamanager